

برنامه ها و عملکرد دو ساله وزارت جهاد کشاورزی

همزمان با آغاز هفته دولت، مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی وزارت جهاد کشاورزی مهمترین سیاست ها، برنامه ها و اقدامات وزارت جهاد کشاورزی در دو سال استقرار دولت تدبیر و امید را تشریح کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت جهاد کشاورزی، متن این گزارش به شرح زیر است:

در راستای اجرای اسناد بالادستی نظیر حمایت از تولید، کار و سرمایه ایرانی، تامین امنیت غذایی و تنظیم بازار محصولات اساسی و راهبردی از محل تولیدات داخلی، اجرای سیاست های اقتصاد مقاومتی، رفع موانع تولید، جایگزینی واردات و توسعه صادرات غیرنفتی، وزارت جهاد کشاورزی پنج برنامه محوری را در چارچوب ظرفیت های ملی طراحی کرد و با حمایت های دولت یازدهم در دو سال گذشته در مسیر تحقق اهداف این برنامه ها گام برداشت.

برنامه های محوری وزارت جهاد کشاورزی در دولت تدبیر و امید

وزارت جهاد کشاورزی برای حفظ، بهینه سازی و پایداری تولیدات بخش کشاورزی و دستیابی به اهداف نظام و دولت تدبیر و امید، پنج برنامه محوری "افزایش کمی و کیفی تولید به ویژه در محصولات راهبردی و ارتقای ضریب خوداتکایی"، "افزایش تولید و ارتقای بهره وری منابع و عوامل تولید"، "تامین ذخایر راهبردی و تنظیم بازار داخلی"، "توسعه صادرات محصولات کشاورزی و گیاهان دارویی، صنعتی، خوراکی و فرآورده ها" و "حفاظت و بهره برداری بهینه از منابع طبیعی و پایه" را طراحی و مراحل اجرای آن را آغاز کرد.

در این زمینه، طی دو سال گذشته، برنامه های افزایش تولید داخلی برای هشت محصول اساسی و راهبردی کشور از جمله گندم، ذرت، دانه های روغنی، جو، چغندر قند، برنج، پنبه و حبوبات نیز تهیه و اجرای آن ها آغاز شده است.

همچنین، توسعه تحقیقات کاربردی کشاورزی، حمایت از شرکت های دانش بنیان، اصلاح نظام آموزش و ترویج کشاورزی، گسترش تعاملات با مراکز تحقیقاتی بین المللی، توسعه مکانیزاسیون و بهره گیری و انتقال فناوری های نوین کشاورزی، توسعه کشت های مترکم و گلخانه ای، گسترش سامانه های آبیاری نوین و توسعه عملیات آبخیزداری با هدف افزایش بهره وری منابع آبی کشور به طور ویژه مورد توجه بوده است.

علاوه بر این، توسعه صید ماهیان دریایی و آبی پروری، تجهیز، نوسازی و یکپارچه سازی اراضی کشاورزی، تقویت و توسعه تشکل ها و تعاونی های تولید و واگذاری امور تصدی گری به آن ها، تامین به موقع و با کیفیت نهاده های تولید، افزایش و اعلام به موقع قیمت خرید تضمینی محصولات کشاورزی، توسعه ذخایر راهبردی در راستای تامین امنیت غذایی، توسعه بازارهای صادراتی و ارتقای سلامت محصولات غذایی نیز در اولویت برنامه های وزارت جهاد کشاورزی قرار داشته است.

در ادامه به مهمترین اقدامات و دستاوردهای وزارت جهاد کشاورزی در دولت یازدهم اشاره می شود:

مهمترین اقدامات وزارت جهاد کشاورزی در دولت یازدهم

* تجهیز اراضی کشاورزی به سامانه های نوین آبیاری و توسعه شبکه ها

با هدف بهره برداری بهینه از منابع آب کشور، طرح تجهیز اراضی کشاورزی به سامانه های نوین آبیاری به ویژه آبیاری تحت فشار، توسعه شبکه های آبیاری و زهکشی، تجهیز و نوسازی اراضی زیر سدهای مخزنی و بندهای انحرافی و همچنین توسعه اجرای طرح های آبخیزداری در اولویت برنامه های وزارت جهاد کشاورزی قرار دارد. بر این اساس، در سال ۹۲ طرح تجهیز اراضی به سامانه های نوین آبیاری در سطح ۴۶ هزار هکتار از اراضی کشاورزی کشور اجرا شد و با بهبود تخصیص منابع در سال ۹۳، سطح اجرای این طرح به ۱۷۰ هزار هکتار رسید.

در این زمینه، طرح احیای ۵۵۰ هزار هکتار از دشت های خوزستان و ایلام «مصوب سفر مقام معظم رهبری» با اختصاص منابع از محل صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳ در سطح ۴۴ هزار هکتار اجرا شد و در سطح ۱۷۵ هزار هکتار نیز در دست انجام است که تا پایان سال ۱۳۹۴ نیز ۸۲ هزار هکتار آن اتمام و تحویل خواهد شد.

علاوه بر این، در سال ۹۲ طرح توسعه شبکه های آبیاری و زهکشی در سطح ۳۵ هزار هکتار از اراضی اجرا شد که این طرح با رشدی ۱۷۱ درصدی در سال ۹۳ در سطح ۹۵ هزار هکتار از اراضی کشاورزی به اجرا درآمد.

همچنین، طرح تجهیز و نوسازی اراضی زیر سدهای مخزنی و بندهای انحرافی نیز که در سال ۹۲ در سطح ۱۴ هزار هکتار اجرا شده بود با رشدی ۴۹۲ درصدی به ۸۳ هزار هکتار در سال ۹۳ افزایش یافت.

*نوسازی ناوگان و توسعه مکانیزاسیون کشاورزی

از ابتدای استقرار دولت یازدهم تاکنون سه خط اعتباری به پرداخت تسهیلات توسعه مکانیزاسیون کشاورزی اختصاص یافته است که دو خط اعتباری آن به مبلغ ۱۵۵۰ میلیارد تومان جذب و یک هزار میلیارد تومان اعتبار سال جاری مراحل اجرایی خود را می گذرانند. با تخصیص این اعتبارات در مجموع بیش از ۲۷ هزار دستگاه انواع تراکتور و کمباین و بیش از ۲۶ هزار دستگاه انواع ادوات عمده مورد نیاز بخش کشاورزی در دو سال گذشته تامین شده است.

*افزایش تولیدات زراعی و باغی

افزایش عملکرد تولیدات زراعی و باغی در واحد سطح، بکارگیری بذور مقاوم به خشکی و کم آبی، اجرای طرح الگوی کشت متناسب با وضعیت خاک و آب، توسعه باغ ها در اراضی شیبدار، توسعه کشت های مترکم و گلخانه ای و انتقال کشت سبزی و صیفی به گلخانه ها از جمله اولویت های وزارت جهاد کشاورزی در دولت یازدهم بوده است. با تامین به موقع و با کیفیت نهاده های طح، تولید (کود، بذر، تسهیلات، مکانیزاسیون و...) در دو سال گذشته تولیدات زراعی از ۶۸ میلیون تن در سال ۹۲ با رشد ۸ درصدی به بیش از ۷۳ میلیون تن در سال ۹۳ افزایش یافته است. همچنین، تولیدات باغی نیز از ۱۵ میلیون و ۹۵۰ هزار تن با افزایش ۲ درصدی به ۱۶ میلیون و ۳۰۰ هزار تن رسیده است.

در مجموع، تولیدات کشاورزی از ۹۶٫۸ میلیون تن در سال ۱۳۹۲ با ۶/۶ درصد رشد به بیش از ۱۰۳ میلیون تن در سال ۱۳۹۳ رسیده است.

در این زمینه، افزایش ۲ میلیون تنی خرید تضمینی گندم از ۴٫۸ میلیون تن در سال ۹۲ به ۶٫۷ میلیون تن در سال ۹۳ و همچنین پیش بینی خرید تضمینی ۸ میلیون تن گندم برای سال زراعی جاری با وجود کاهش ۱۸ درصدی بارندگی و از بین رفتن ۵۰۰ هزار هکتار از مزارع گندم در اثر کم آبی، موفقیت برنامه های وزارت جهاد کشاورزی در بهینه سازی روش ها، ابزار و نهاده های تولید را نشان می دهد. در همین زمینه، تولید شکر نیز با انتقال کشت بهاره به پاییز، استفاده از بذور مرغوب، توسعه مکانیزاسیون و... با رکوردی بی سابقه در سال ۹۳ به یک میلیون و ۳۳۵ هزار تن افزایش یافته است. علاوه بر این، ذخایر گندم کشور از ۵۴۰ هزار تن در پایان سال ۱۳۹۲ به بیش از ۶/۵ میلیون تن در پایان سال ۱۳۹۳ افزایش یافته است.

احداث و توسعه تولیدات گلخانه ای در سطح حدود هزار هکتار از اراضی در راستای افزایش بهره وری از منابع آبی و پایداری تولید در دستور کار این وزارتخانه قرار دارد و وزارت جهاد کشاورزی در صورت تخصیص منابع و تأمین اعتبار تسهیلات مورد نیاز با نرخ ترجیحی آمادگی ایجاد بیش از سه هزار هکتار گلخانه در سال را دارد.

*توسعه تولیدات دامی

در دولت تدبیر و امید، تأمین پروتئین مورد نیاز مردم از طریق تولیدات داخلی و افزایش سرانه مصرف شیر و لبنیات و تخم مرغ و همچنین، تنظیم بازار این محصولات با خرید مازاد تولید و توسعه بازارهای صادراتی در دو سال گذشته همواره مورد توجه وزارت جهاد کشاورزی بوده است. در این راستا، اصلاح نژاد دام های سبک، سنگین و طیور و ایجاد زنجیره های تولید محصولات از جمله رویکردهای اساسی وزارت جهاد کشاورزی به حساب می آید. بر این اساس، تولیدات پروتئینی (دام و طیور) از ۱۱ میلیون و ۹۵۷ هزار تن در سال ۹۲ با رشد ۴,۹ درصدی به ۱۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تن افزایش یافته است.

*توسعه تولیدات شیلاتی

افزایش تولید و سرانه مصرف آبزیان و همچنین بهره گیری از فناوری های نوین به منظور توسعه روش های صید و آبزی پروری از جمله پرورش ماهیان به شیوه ماهی در قفس در آب های شمال و جنوب کشور از جمله اولویت های وزارت جهاد کشاورزی محسوب می شود. بر این اساس، پیش بینی می شود در طول برنامه ششم ۲۰۰ هزار تن ماهی با استفاده از فناوری پرورش ماهی در قفس تولید شود. هم اکنون برای تولید ۵۰ هزار تن ماهی به این روش موافقت اصولی صادر شده که خرید تجهیزات و عملیات اجرایی آن آغاز شده است. در مجموع، تولید محصولات شیلاتی از ۸۸۵ هزار تن در سال ۹۲ با ۷,۷ رشد به ۹۵۳ هزار تن رسیده است.

*بهبود تراز تجاری و ارزش صادرات محصولات کشاورزی

با بهبود وضعیت تولید و رایزنی های گسترده برای بازاریابی و افزایش صادرات محصولات کشاورزی در راستای اجرای سیاست های اقتصاد مقاومتی و کاهش اتکای کشور به درآمدهای نفتی در سال ۱۳۹۳ بیش از ۶/۸ میلیارد دلار انواع محصولات کشاورزی و غذایی به خارج از کشور صادر شد و ارزش صادرات محصولات کشاورزی بیش از ۲۶ درصد رشد داشت. در این زمینه، تراز تجاری غذایی کشور با ۳۲,۵ درصد رشد و حرکت در جهت مثبت از منفی ۸ میلیارد دلار در سال ۹۲ به منفی ۵,۴ میلیارد دلار بهبود یافت.

*صیانت از منابع طبیعی و حفظ کاربری اراضی کشاورزی

دولت یازدهم به حفظ و توسعه جنگل ها و مراتع، بیابانزدایی و مقابله با آثار سوء گرد و غبار و همچنین جلوگیری از تغییر کاربری اراضی زراعی و باغی با هدف حفظ تولید ملی توجه ویژه ای دارد. در این راستا، سفر و بازدید رییس جمهوری از جنگل های بلوط زاگرس و مشارکت مردم و سازمان ها و نهادهای ذیربط در احیای این جنگل ها، اجرای عملیات آبخیزداری در سطح ۴۳۷ هزار هکتار، حفاظت از خاک و توسعه جنگلکاری در سطح ۴۳ هزار هکتار، اجرای عملیات بیابان-زدایی و کنترل کانون های بحرانی در سطح ۱۷ هزار هکتار، رفع تجاوز و خلع ید از متصرفان اراضی کشاورزی و ایجاد سامانه های ۱۵۰۴ و ۱۳۱ برای دریافت گزارش ها و مشارکت های مردمی از جمله اقدامات وزارت جهاد کشاورزی به حساب می آید.

*توسعه صنایع تبدیلی کشاورزی

توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی با هدف بهره مندی کشاورزان از ارزش افزوده محصولات تولیدی خود، افزایش ماندگاری و کاهش ضایعات در دولت تدبیر و امید جزو اولویت های وزارت جهاد کشاورزی بوده است. در این راستا با حمایت از توسعه سرمایه گذاری در صنایع کشاورزی و مرتبط با بخش کشاورزی در واحدهای صنایع تبدیلی و تکمیلی و تاکید و توسعه ایجاد زنجیره های تولید در سال ۱۳۹۳ تعداد ۶۶۳ واحد جدید صنایع تبدیلی در زیربخش -های زراعی، باغی، دام و طیور با ظرفیت جذب ۴,۵ میلیون تن مواد خام کشاورزی و با اشتغال-زایی ۹۴۱۱ نفر به بهره برداری رسیده است.